

O'zbekiston Respublikasi maktabgacha
va maktab ta'lifi vazirligi huzuridagi
maktabgacha ta'lim agentligi

maktabgacha va maktab ta'lifi bo'nqarmasi
maktabgacha va
maktab ta'lifi bo'limi asarrufidagi
—-maktabgacha tashkiloti
tayyorlov gunchi tarbiyachisi

“Ilk qadam” o'yv dasturi asosida

“Joy va sionsiz tabiat”

mavzida tashkillangan

NOLIYAT ISHLANMASI

(Iyun oyining 3-haftasi)

*veb-saytimiz: Zokirjon.com
Hujjat Word variantda beriladi.*

Zokirjon Admin bilan

+99890-530-88-18 nomerga murojaat

*qilishingiz jek456 izlab telegramga yozishingiz
yoki shu nomerdagi telegram orqali
bog‘lanishingiz so‘raladi.*

*Telegramda murojaatingizga o‘z vaqtida javob beriladi
Tayyorlov guruhlarga iyun oyi 3-hafta “Jonli va
jonsiz tabiat” mavzusida markazlar bo‘yicha
tayyorlangan faoliyat ishlanmani to‘liq holda
olish uchun telegramdan yozing.*

Narxi: 5 ming so‘m

Telegram kanalimiz:

@maktabgacha_tt

To‘lov uchun: UZCARD *880*9860230104973329*summa#

Nabiyev Zokirjon plastik egasi

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.

To‘liq holda olganingizdan so‘ng:

Faqat o‘zingiz uchun foydalaning.

Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.

Internet orqali veb-saytlarga joylamang.

Kanal va gruppalarga tarqatmang.

**OMONATGA
HIYONAT QILMANG.**

Guruhi: Tayyorlov guruhlar uchun

Oy mavzusi: BAXTLI BOLALIK

Hafta mavzusi: Jonli va jonsiz tabiat

Maqsad: Jonli va jonsiz tabiat haqida tushuncha berish.

Kerakli jihozlar: mavzuga oid rasli kitoblar, rasmlar, AKT

Faoliyatning borishi:

Bolalarni atrof olam bilan tanishtirish Faoliyatlar bilimlarni bolalarning imkoniyatlari hamda o‘rab turgan tabiatning xussiyatlarini nazarda tutgan holda izchil shakllantirish imkonini beradi. Tarbiyachi raxbarligida o‘tadigan faoliyatlarda guruxning barcha bolalarida dastur talablariga muvofiq elektor bilimlar shakllanadi. Asosiy bilim protseslari va bolalarning qobiliyatlarini qo‘shma temaga hamda izchillikda o‘stiriladi. Kundalik xayotda kuzatish, o‘yinlar, shaxsiy waqtida bolalarning shaxsiy bilimlari yig‘ilib boriladi. Faoliyatda qurulish, aniqlash va sistemalashtirish imkonini beradi.

Bu bolalarga faoliyatlarda berilish yoki aniqlanishi hamda tuzilishi lozim bo‘lgan bilim xajmidir. Bunga yana bolalarning qizqishishiga bo‘lgan qizqishlarini shakllantirishni qo‘sish mumkin. faoliyatda qurulish, etiladigan tarbiyali vazifalar. Tabiatga ijobiy extiyotkorona, g‘amxo‘nalar munosabatni shakllantirish. Tabiatga estetik munosabatni o‘stirishga yo‘nalishdir. Faoliyatga tayyorlanish hamda uni o‘tkazishda tabiatning tuzilishi metodini tugri aniqlash muximdir. Metodni tanlash ta’limiy va shaxsiy karakteri, tabiiy ob`ektning xususiyatlari, hamda bolalarning yosig‘ligiga qarabdir. Faoliyat davomida topshiriqni bajarishda bolalarni jalg qilish muximdir. Faoliyat oxirida qoidaga binoan bolalarni malaka va ko‘nikmalarini ularning faoliyatga munosabatlari, bolalar uchun pedagogik jixatdan baholaydi. Baholarning diferentsiyalashuvi bolalar uchun yosiga bog‘liq bo‘ladi.

EKSURSIYALAR

Ekskursiya bolalarni tabiatni tanishituvchi faoliyatlar turidan biridir.

Ekskursiyalar vaqtida bolalar uchun xodisalarini mavsumiy o‘zgarishlarni tabiiy sharoitda kuzatish. Tabiatning xayot talablariga muvofiq tabiatni qanday o‘zgarayotganligini aniqlash. Tishilarga qanday xizmat qilayotganini ko‘rish mumkin.

Ekskursiya faoliyatlarining afzalligi yana shundaki, unda bolalar o'simlik va xayvonlar, ular yashaydigan muxitni ko'rish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Ekskursiya bolalarga tabiatda mavjud bo'lgan o'zaro aloqalar haqida dastlabki dunyoqarash tasavvurlarini olamni materialistik tushunishni shakllantirish imkoniyatini yaratadi.

Ekskursiyalar tufayli o'sadi. Ular tabiatda kuzatuvchanlik, tabiatni o'zgarishiga qizqish o'sadi. Ular pravda tabiatni kuzatish va uning xarakterini xususiyatlarini qayd qilishga odabillar.

Tabiatning go'zalligi bolalarda chuqur xissiyotlar uyg'otadi, o'chmas ta'surot qoldiradi. Estetik xissiyotlarning o'sishiga yordam beradi. Shu asosda yana tabiatga muxabbat, unga extiyotkorona munosabatda bo'lish, vatanga muxabbat shakllantiriladi.

Ekskursiyalarni uyuştirish. Ekskursiyadan faoliyat turi sifatida o'rta, katta, hamda tayyorlov guruxlarida foydalilanadi. Xar bir ekskursiya uchun barcha bolalar egallashlari shart bo'lgan dastur mazmuni belgilanadi.

KUNDALIK XAYOTDAGI ISH

Faoliyat va ekaskursiyalardagi kuzatishlarni kundalik xayotdagи shuningdek boshka formalari bilan uzviy aloqada olib boriladi.

SAYRLAR

Bolalarni tabiat bilan tanishtirish uchun sayrlardan keng foydalilanadi. Sayrlar vaqtida tarbiyachi bolalar tasavvurining shakllanishi uchun uzoq muddat talab qilinadigan tabiat xodisalari bilan tanishtirish imkoniga ega bo'ladi. Bolalarni qorning erishi, ko'katlarning bo'rtishi, maysaning paydo bo'lishi va shu kabilar bilan tanishtiriladi.

Sayrlarda tabiiy materiallar qum, loy, suv, muz, barg, va shu kabilar bilan xilmashil o'yinlarni tashkil etish mumkin.

NAMUNA

Maktabgacha yoshdagি bolalarda sezgi tajribasi yig‘iladi, ular tabiat xodisalarini barcha aloqa va munosabatlarda tabiiy sharoitlarda ko‘radilar. Sayrlar bolalarda qizqish uyg‘otadi, ularga katta quvonch, tabiat bilan munosabatda bo‘lish esa lazzat baxsh etadi.

Maktabgacha yoshdagи bolani tabiat bilan tanishtirish orqali bolaning xar tomonlama bilimlarini egallashi psixik jarayonlarning rivojlanishi, qobiliyatlarini o‘sishi, ilmiy dunyoqarashini shakllanishi ahloqiy sifatlarni ijobjiy xulq odatlarini o‘zlashtirilishi estetik xissiyotlarni rivojlanishiga erishiladi.

Tabiatning go‘zalligi bolalarda chuqur xissiyotlar uyg‘otadi, o‘chmas ta`surot qoldiradi, estetik xissiyotlarning o‘sishiga yordam beradi. Shu asosda on tabiatga muxabbat, unga extiyotkorona munosabatda bo‘lish, vatanga muxabbat shakllantirib, tabiatni o‘rganishga qizqish (jonli va jonsiz tabiatga) o‘sishiga materialistik tushunchasini shakllantiradi.

Bolalar bog‘chasida bolalarni tabiat bilan tanishtirish jarayonida o‘sishiga xillarni metodlar: ko‘rgazmali (kuzatish, rasmlarni ko‘rish, diafilm, video, surʼatli namoyish qilish), amaliy (o‘yin metodi, mehnat, oddiy tajribalar, qo‘ng‘zaki tarbiyachining xikoyasi, badiiy asarlarni o‘qish, suxhat, metodlari) dan va xilmashil formalardan: Faoliyatlardan ekskursiyalardan kundaqlashish, tuga mehnatdan kuzatishlardan uchastka va tabiat burchagidan o‘sishiga xillarni malaniladi. Natijada bolalarda bilimlarni egallash malaka va ko‘niliyalarni o‘sishish, qilib qilish qobiliyatlarini o‘stirish ilmiy dunyoqarashlarni ahloqiy sifatlarni xulq atvorlarini shakllantirishga erishiladi.

Jonli tabiat

Kuzatish atrof olam predmetlari va xodisalarini maqsadga muvofiq rejali idrok etishdir. Kuzatish murakkab bilim faoliyati bulib unda idrok, tafakkur va nutq ishtirot etadi. Barkaror diqqat talab etiladi. Kuzatilayotgan xodisani tushuntirishda bolaning tajribasi, bilimi va malakalri muxim axamiyatga ega bo‘ladi.

Tabiatni bolalar bilan birgalikdla kuzatishni tashkil etar ekan, tarbiyani bir qator vazifalarni xal etadi: bolalarda tabiat haqida bilimni shakllantiradi. Kuzatishni o‘rgatadi, kuzatuvchanlikni o‘siradi, estetik jixatdan tarbiyalaydi.

Predmet va xodisalarning xususiyati hamda sifatlari haqidagi bilimni shakllantirish maqsadida tashkil etiladigan qisqa muddatli kuzatuvalar janbolalar qismalarning shakli, rangi, kattligi, tuzilishi, fazoviy joylashuviga xarakatini farklashni, xayvonlar bilan tanishganda esa xarakat xarakterini chikaradigan tovushlarni xam urganadilar va xokozo.

O‘simgilik va xayvonlarning o‘sishi hamda rivojlanishi tabiatdagi o‘zgarishlar haqidagi bilimlarning jamgarilishi uchun kuzatishning o‘sishini murakkab turi uzoq muddatli kuzatishlardan foydalana bera. Undan shularga ob`ektning kuzatilayotgan xolatini ilgarigi bilan kiyoslashi kerak keladi.

Bu kuzatishlar davomida bolalarning zexni va kuzatuvchanligi tashkil etiladi. Analiz qilish, kiyoslash, xulosa chikarish protsessi takomillashtiriladi.

Kuzatishlar tarbiyachi tomonidan bolalarni o‘sishni xayvonlar bilan ob-xavo bilan kattalarning tabiatdagagi mehnati bilan o‘sishni tashkil etiladi.

Kuzatishlar Faoliyat va ekskursiyalarda tabiatni tabiat burchagida va shu kabi joylarda olib boriladi.

Tarkatma materiallardan foydalana bera.

Bu kuzatishlar o‘rta guruxdan bosqichga tashkil etiladi. Bunday kuzatishni tashkil etish bir ob`ektni kuzatishdan kuzatuvchanligi shakllantirishga etibor beradi. Tarkatma material sifatida o‘simgiliklar hamda ularning o‘sishini amalga oshirish uchun shaxsiga bargi, mevasi, va urugi, shoxlari, sabzavot va mevalardan foydalana bera.

Rasmlarni ko‘rish, kinofilm, video va diofilmlarni namoyish etish. Bu metodlardan foydalanish xilma-xil vazifalarni xal qilishga: tasavvurlarni aniqlash va konkretlashtirish bilimlarni sistemalashtirish va umumlashtirish estetik idrokni tarkib toptirishga yordam beradi. Rasmlarni ko‘rish: rasmlar tabiat xodisalarini batafsilroq ko‘rish, diqqatni uzoq muddat shularga qaratish imkonini beradi, buni esa o‘upincha tabiatni bevosita kuzatishda tabiatning dinamikligi hamda o‘zgaruvchanligi tufayli amalga oshirishning imkonini bulmaydi. Bundan tasqari ko‘pgina xodisalarni bevosita kuzatish mumkin emas. Masalan, yovvoyi

xayvonlar, janubiy va shimoliy ulkalarning xayvonlari bilan bolalarni asosan rasmlar orqali tanishtirish mumkin.

Bolalarni tabiat bilan tanishtirishda didaktik syujetli predmetli shuningdek, badiiy rasmlardan foydalaniladi.

Didaktik syujetli va predmetli rasmlar – bolalarni o‘qitishda ko‘rgazmali vosita sifatida maxsus yaratilgandir «Yilning turt fasli», «Uy xayvonlari», «Yovvoyi xayvonlar», «Utsimon o‘simliklar» va shu kabi rasmlar seriyasi shular jumlasidandir. Bulardan turli maqsadlarda foydalaniladi. Badiiy rasmlarni faqat maktabgacha katta yoshdagi bolalar bilan ko‘rish maqsadga muvofiqdir.

TABIATDAGI MEHNAT

Bolalar mehnat obektlari o‘simliklarning xususiyatlari va sifatlari ularning tuzilishi extiyojlari rivojlanishining asosiy bosqichlari o‘stirish usullari o‘sindan xayotidagi mavsumiy o‘zgarishlar haqida xayvonlar, ularning tashki ko‘rinishlari, extiyojlari, xarakat qilish usullari, xatti xarakatlari, xayot tarzları va uning mavsumiy o‘zgarishlari haqida tasavvurga ega bo‘ladilar. Ular yashashda o‘rtasida mutanosiblik o‘rnatishni xayvonning tabiatdagi xayot tarziga nisbatan tabiat burchagida parvarish qilishni o‘rganadilar.

Mehnatni tashkil etish formalari va ularga raxbarlik qilish mukammasi mukammal mablag‘da o‘sib boradi. Murakkablashib boradigan mehnat bolaning yosh imkoniyatlari shuningdek mehnat faoliyatining o‘sishini faydalashni iqlanadi.

Qurish va konstruksiyalash, matematika markazi

Mavzu: Tog‘lar

Maqsad: bolalar tog‘ni qurishda kerakli shakllarni tanlay oladilar, sanaydilar, taqqoslaydilar, maketlarni mustaqil ravishda yasaydilar.

Kerakli jihozlar: qurish-yasash jihozlari, tog‘lar aks ettirilgan rasmlar va namuna.

Faoliyatning borishi:

Mavzu asosida rasmlarni tomosha qilish.

Namunani ko‘rish.

Kerakli jihozlarni tanlash.

Qurish-yasash ishlari.

Bajarilgan ishlarini tahlil qilish va kamchiliklarini bartaraf etish.

Qo‘srimcha: o‘z maketlarida jonli tabiatni aks ettirish.

Alohiba e’tibor qaratiladi: jonli va jonsiz tabiatning bog‘liqligi.

Syujetli-rolli o‘yinlar va sahnalashtirish

Mavzu: Yosh sayohatchilar (suvda, quruqlikda va tog‘da)

Maqsad: bolalar sayohatda bo‘lgan vaqtlarini eslaydilar, sayohat uchun zarur jihozlarni tanlay oladilar va jihozlardan maqsadli foydalanadilar.

Kerakli jihozlar: sumkachalar, qo‘srimcha kiyim, o‘yinchoq idish-tovoqlar, eguliklar, kompas, osma qozoncha, belkurak.

Faoliyatning borishi:

Sayyohatga boriladigan joyni tanlash.

Sayohat uchun kerakli buyumlarni tanlash va joylashtirish.

Syujetli-rolli o‘yinlar.

Rollar ijrosini muhokama qilish va rag‘batlantirish.

Qo‘srimcha: borgan joylarida fotosuratlar olishni taklif qilish.

Alohiba e’tibor qaratiladi: *sayohatdan olgan taassurotlari. Til, nutq*

Mavzu: Hayvonot dunyosi. Rasmga qarab hikoya tuzish

Maqsad: bolalar hayvonlarni turkumi (sudraluvchi, sut emizuvchi, o‘txo‘r...)ga ajrata oladilar, ular haqida qisqa hikoya tuza oladilar.

Kerakli jihozlar: AKT, hayvonlar rasmlari, namuna.

Faoliyatning borishi:

Rasmlar va slaydlarni tomosha qilish.

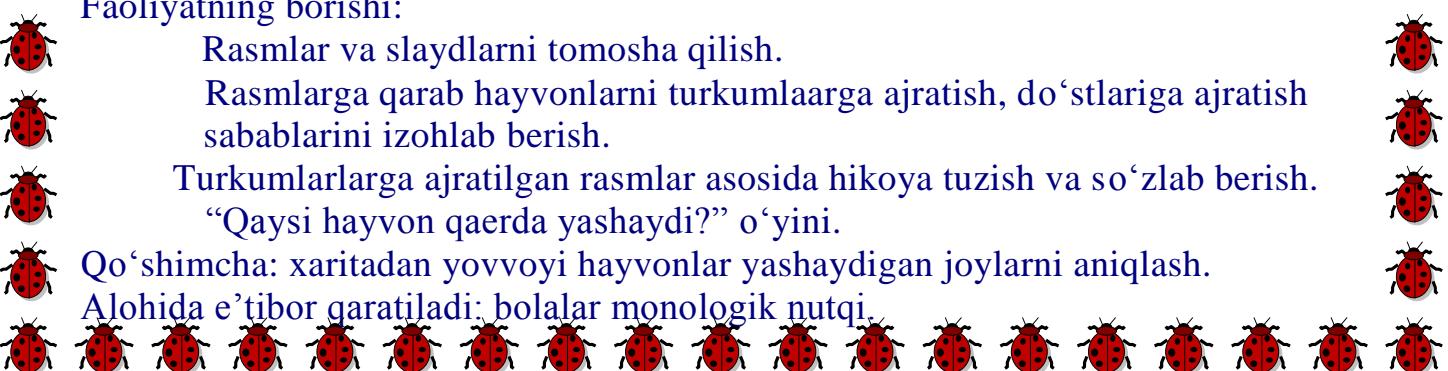
Rasmlarga qarab hayvonlarni turkumlaarga ajratish, do‘stlariga ajratish sabablarini izohlab berish.

Turkumlarlarga ajratilgan rasmlar asosida hikoya tuzish va so‘zlab berish.

“Qaysi hayvon qaerda yashaydi?” o‘yini.

Qo‘srimcha: xaritadan yovvoyi hayvonlar yashaydigan joylarni aniqlash.

Alohiba e’tibor qaratiladi: bolalar monologik nutqi.

Fan va tabiat

Mavzu: Yer osti qazilmalari

Maqsad: bolalar arxiologiyaga oid bilimlarini mustahkamlaydilar.

Kerakli jihozlar: mavzu asosida rasmlar, AKT, katta hajmdagi tuvak yoki maxsus idishlarda berkitilgan ko‘mir, tilla va kumushni aks ettiruvchi yasama tangachalar, arxiologlarning maxsus kiyimlari, belkurak.

Faoliyatning borishi:

AKT orqali slayd va rasmlarni tomosha qilish.

Yer osti qazilmalarini birma-bir nomlash.

Arxiologlar obraziga kirish.

Maxsus idishdagi tuproqni kavlab uning tagidan Yer osti qazilmalarini topish.

Topilgan qazilmalar holatini o‘rganish.

Qo‘srimcha: “Konchilar” syujetli-rolli o‘yinini o‘ynashni taklif etish.

Alovida e’tibor qaratiladi: Yer osti qazilmalarining noyobligi, uni asrab-skeyingi avlodlarga etkazishga bo‘lgan ijobjiy munosabatni shakllantirish.

San’at

Mavzu: Bizning er sayyoramiz

Maqsad: bolalar “Klyaksografiya” usuli orqali turli ko‘rinish chiza oladilar.

Kerakli jihozlar: A4 hajmdagi qog‘oz, mavzuga doir rasmlar, o‘yin materiali, rangli qalam, flomasterlar, namuna, suv idishi, salfetka Faoliyatning borishi:

Mavzuga oid rasmlarni tomosha qilish.

“Klyaksografiya” texnologiyasi asosida rasm chizishni mashtirish.

Namunani kuzatish.

Ijodiy ish.

Ishlar ko‘rgazmasini tashkil etish.

Qo‘srimcha: mavzuga doir ashulalarni yod ob’yektini etishni taklif qilish.

Alovida e’tibor qaratiladi: “Klyaksografiya” usuli orqali turli ko‘rinish chiza oladilar.

